

Verksamhet

Muddring och pålning i samfällt vattenområde
Söderby
Lemland

Ärende

Ansökan avser muddringstillstånd för muddring och pålning vid befintligt båtplatsområde på samfällt vattenområde 417-418-876-2 i Söderby sjö, Lemlands kommun.

Tillståndsplikt föreligger enligt 10 § 1 mom. landskapslag (2008:124) om miljöskydd, nedan miljöskyddslagen, samt 6 kap. 15 § f punkten vattenlag (1996:61) för landskapet Åland, nedan vattenlagen.

Beslut

Miljö tillstånd

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet, ÅMHH, beviljar Söderby Samfällda miljö tillstånd för muddring och pålning i samfällt vattenområde, i enlighet med ärendets handlingar.

Miljö tillstånd beviljas med stöd av 17 § 1 mom. miljöskyddslagen.

Giltighet

Vattenföretaget ska vara utfört senast 5 år efter att detta beslut vunnit laga kraft.

Ersättning

ÅMHH har prövat frågan om ersättning enligt 7 kap. 8 § vattenlagen. Myndigheten konstaterar att nedanstående tillståndsvillkor och föreskrifter utgör sådant skydd att verksamheten inte kommer att orsaka sådan skada som ligger till grund för ersättning enligt 7 kap. 4 och 6 §§ i vattenlagen.

Miljökonsekvensbedömning

ÅMHH har övervägt behovet av miljökonsekvensbedömning, MKB, i enlighet med 2 och 3 §§ i landskapsförordning (2018:33) om miljökonsekvensbedömning och miljöbedömning. Till underlag för detta beslut krävs inte en MKB.

Villkor och föreskrifter

Tillståndshavaren ska följa nedanstående villkor och föreskrifter utfärdade med stöd av 24 § miljöskyddslagen.

Allmänt

1. Tillståndshavaren är ansvarig för att verksamheten inte förorsakar skada eller olägenhet för miljön. Tillståndshavaren ska tillämpa bästa tillgängliga teknik som enligt gängse branschkriterier är ekonomiskt möjligt då verksamhet enligt detta tillstånd utförs.
4 och 5 §§ miljöskyddslagen
2. Arbetet ska utföras möjligast kontinuerligt och på ett sådant sätt att vattenområdena och angränsande landområden utsätts för störningar i så liten utsträckning som möjligt. Tillståndshavaren är ansvarig för eventuella skador på egendom och andra olägenheter som förorsakas av vattenföretaget.
4 kap. 1, 4 och 7 §§ vattenlagen, 4 och 5 §§ miljöskyddslagen
3. Grumlade arbeten får utföras under perioden 1 september till och med 14 april.
4 § miljöskyddslagen, 4 kap. 1, 4 och 7 §§ vattenlagen
4. Muddermassorna ska tas upp på land och placeras på ett sådant sätt att de inte riskerar att spridas till vattenmiljön.
4 kap. 1 § vattenlagen, 3 § landskapsförordning (2006:124) om hantering av jord- och muddermassor
5. På land invid småbåtshamnen finns ett habitat för Ängsnätfjäril. Biotopen får inte utan landskapsregeringens tillstånd skadas eller påverkas på ett sådant sätt att artens fortplantning eller fortsatta existens på förekomstplatsen äventyras.

Kända fornlämningar får inte påverkas av vattenarbetet. Ifall det vid muddringsarbetet framkommer icke redan registrerade lämningar av

maritim karaktär ska arbetet omedelbart avbrytas och ÅMHHM underrättas.
24 § f punkten miljöskyddslagen, 4 kap. 4 § d punkten vattenlagen.

6. Buller från verksamheten får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid permanent- eller fritidsbostad, samlingslokal, vårdinrättning eller liknande verksamhet än följande frifältsvärden:
- 60 dB L Aeq dagtid (kl. 07-19) helgfri måndag till fredag.
  - 50 dB L Aeq kvällstid (kl. 19-22) samt lördag, söndag och helgdag (kl. 07-19).
  - 45 dB L Aeq övriga tider.

För arbeten med begränsad varaktighet tillåts 5 dBA högre värden. Vid enstaka kortvariga händelser, högst 5 minuter per timme, accepteras 10 dBA högre nivå. Detta gäller inte kvälls- och nattetid. I de fall verksamheten är av begränsad art och även innehåller kortvariga händelser får höjningen av riktvärdet uppgå till sammanlagt 10 dB(A).

Tillståndshavaren ska på begäran av ÅMHHM vid behov utföra mätning av bullernivån.

24 § a punkten miljöskyddslagen, 4 kap. 4 § vattenlagen

Beslutsmotiveringar

Verksamheterna och dess placering

Söderby samfällda inkom 23.08.2024 med en ansökan om miljötillstånd för muddring och pålning i anslutning till befintlig båthamn på samfällt vattenområde 417-418-876-2 i Söderby sjö, Lemlands kommun, i syfte att förstora båtplatsområdet och snygga till området vid och runt strandlinjen. Den beräknade för muddringsarbetet är enligt ansökan 1990 m², medeldjupet före och efter fördjupningen har angetts till 0,5 m respektive 2,0 m och den totala volymen muddermassor beräknas till ca 2985 m³. Arbetet planeras att genomföras med grävmaskin från land.

Muddermassorna placeras på land på samfällighetens område i anslutning till muddringsområdet. Eftersom deponeringsområdet delvis är under en meter ovanom medelvattennivån kommer sökande att konstruera en fiberdukbeklädd

grop dit muddermassorna placeras. Man kommer även att anlägga en vall mot vattenområdet som ska vara minst en meter ovanom medelvattennivån. I samband med detta arbete ämnar man även att påla strandlinjen. Enligt ansökan kommer muddermassorna att formas i samband med vattenarbetet så att de passar in i miljön.

Området har med tiden grunnats upp och påverkats av ökad igenväxning och försämrad genomströmning. För samfälligheten är vattenarbetet av stor vikt för att kunna upprätthålla den befintliga småbåtshamnen och för att kunna utveckla hamnen och utöka antalet båtplatser. ÅMHH konstaterar därmed att projektet medför ett förhöjt rekreativvärde och en förbättrad framkomlighet med båt för de båtägare som använder sig av hamnen.

Effekter på närområdet som vanligtvis uppstår vid den här typen av arbeten är uppgrumling av bottensediment, buller vid själva genomförandet samt ett förändrat vattenflöde. Ett ökat vattenflöde kan på längre sikt leda till klarare vatten och mer gynnsamma förhållanden för undervattensvegetation och exempelvis fiskarter som använder sig av denna. Ett ökat vattenflöde kan dock även leda till grumligare vatten på grund av att sediment från botten dras med, vilket kan ha en negativ påverkan på vattenområdets flora och fauna. Ett förändrat vattenflöde och djup kan också påverka områdets vattentemperatur och därmed levnadsförhållandena för olika organismer. Hur vattenförhållandena kommer att förändras på lång sikt av detta muddringsprojekt är svårt att avgöra, men ÅMHH bedömer de potentiellt negativa effekterna som lindriga och inom ramen för minsta möjliga miljöpåverkan. Myndigheten konstaterar att de verkningar som projektet medför i form av buller och uppgrumling av bottensediment, i direkt samband med muddringen, är tillfälliga, och att de, liksom nämnda potentiella långtidseffekter, genom reglering med villkor inte utgör ett hinder för tillstånd, i enlighet med 17 § miljöskyddslagen.

ÅMHH har med anledning av projektets omfattning begärt utlåtande från landskapsregeringen som inkom med sitt utlåtande till myndigheten 13.01.2025. Häri meddelas att försiktighetsmått och skyddsåtgärder bör vidtas gällande ängsnätfjärilens habitat, muddermassor samt fornlämningar. Skyddsåtgärder och försiktighetsmått gällande dessa punkter regleras genom villkor 3, 4 och 5 i detta tillståndsbeslut. Vidare meddelar fiskeribyrån att vattenområdet kan vara ett lekområde för gädda och abborre, varpå man rekommenderar att muddring ska

undvikas precis före lekperiod. Muddring borde hellre genomföras under hösten/vintern så grumligheten hinner lägga sig till våren och minska den tillfälliga störningen på årets lek.

Mot bakgrund av ovanstående uppgifter, och under förutsättningen att angivna villkor följs konstaterar ÅMHHM att projektet kan förverkligas i enlighet med miljöskyddslagen och vattenlagen.

Processuella motiveringar

Verksamheten är tillståndspliktig då den innebär ett vattenföretag, i detta fall muddring, i vattenområde med en bottenyta större än 500 m², vars omfattning kräver miljötillstånd enligt 10 § miljöskyddslagen och 6 kap. 15 § f punkten i vattenlagen.

Allmänna innehållsmotiveringar

ÅMHHM har gjort en tillåtlighetsbedömning av verksamheterna samt granskat förutsättningarna för beviljande av tillstånd. ÅMHHM konstaterar att då tillståndshavaren vid utförandet av verksamheterna iakttar de villkor som föreskrivs, kommer verksamheterna inte leda till sådan negativ miljöpåverkan som anges i 3 §, a till g punkterna i miljöskyddslagen. ÅMHHM beviljar tillstånd med stöd av 17 § miljöskyddslagen då verksamheterna följer denna lag och den lagstiftning som anges i 10 § miljöskyddslagen.

Myndigheten konstaterar att verksamhetsutövaren har påvisat tillräcklig kunskap och att denne är organiserad på ett trovärdigt sätt. ÅMHHM konstaterar vidare att företaget uppfyller kravet om verksamhetens organisation enligt 7 § miljöskyddslagen.

Detaljerade innehållsmotiveringar

Villkor 1–2 syftar till att begränsa diverse skador och olägenheter som generellt kan uppstå vid olika muddringsprojekt.

Villkor 1 motiveras med att all yrkesmässig verksamhet, genom tillämpning av bästa tillgängliga teknik, ska genomföras så att ändamålet nås med minsta möjliga negativa miljöpåverkan, i enlighet med 4 § miljöskyddslagen. Vidare får skada eller olägenhet för miljön i form av ämnen och avfall inte lämnas eller släppas ut

så att området förorenas på ett sätt som kan leda till negativ miljöpåverkan, i enlighet med 5 § miljöskyddslagen. Genom att i villkor reglera arbetssättet och förtydliga detta ansvar syftar ÅMHH till att förebygga skador och olägenheter för miljön som kan uppstå vid vattenarbete och vid arbete med tunga fordon.

Villkor 2 motiveras med att vattenarbeten ska utföras så att störningar på närliggande vatten- och landområden blir så begränsade som möjligt, i enlighet med 4 kap. 1 och 4 §§ vattenlagen. Det är också verksamhetsutövarens ansvar att undanröja eller avhjälpa olägenheter som uppstått i samband med verksamheten, i enlighet med 7 § vattenlagen samt 4 och 5 §§ miljöskyddslagen. Genom att i villkor återigen reglera arbetssättet, men även förtydliga ansvarsfrågan då eventuella skador redan inträffat, syftar ÅMHH även här till att förebygga skador och olägenheter för miljön som kan förorsakas av vattenföretaget.

Villkor 3–6 syftar till att reglera och minimera negativa miljöeffekter som är förenade specifikt med detta muddringsprojekt.

Villkor 3 motiveras med att vattenföretag ska utföras så att ändamålet nås med minsta möjliga skada och olägenhet för miljön, i enlighet med 4 kap. 1 och 4 §§ vattenlagen. Under perioden 15 april – 31 augusti riskerar miljöeffekter att leda till svårare konsekvenser för kustvattenområden och dess ekosystem jämfört med övriga delar av året. Under denna period är den biologiska aktiviteten hög i form av bland annat fisklek, fågelhäckning och tillväxt för undervattensvegetationen. Muddringen kommer att förorsaka en viss temporär uppgrumling av bottensediment och en lokal försämring i livsmiljön för växter och djur. Vattenarbetets inverkan på omgivande vattenområden har därför minimerats genom styrning av en period under vilken muddring får utföras, med stöd av 4 § miljöskyddslagen samt 4 kap. 1,4 och 7 §§ vattenlagen.

Villkor 4 motiveras med att muddermassor, enligt 3 § landskapsförordning (2006:124) om hantering av jord- och muddermassor, inte får placeras på land eller i vatten så att de kan spridas i eller till vattenområden. Spridning av muddermassor till vattenmiljön kan förorsaka spridning av ämnen som tidigare varit bundna till bottensediment, däribland typiskt toxiska ämnen men också ämnen som kväve och fosfor, vilket kan bidra till en försämrad livsmiljö och direkta skador på djur och växter samt förvärra vattenområdets övergödningssituation. Därför ska muddermassorna tas omhand så att de inte riskerar att spridas till vattenmiljön, i enlighet med ovan nämnda lagrum samt 4

kap. 1 § vattenlagen. inkomna handlingar bestyrker att sökanden är medveten om och ämnar följa de krav som ställs vid hantering av muddermassor. Myndigheten har valt att understryka vikten av denna fråga genom villkor 4 i detta tillståndsbeslut.

Villkor 5 motiveras med att enligt 15 § landskapslag (1998:82) om naturvård får en särskild skyddsvärd art eller dess biotop inte utan landskapsregeringens tillstånd skadas eller påverkas på ett sådant sätt att artens fortplantning eller fortsatta existens på förekomstplatsen äventyras. Enligt landskapsregeringens tillgängliga miljö GIS-data är en del av landområdet bakom byggnaderna invid småbåtshamnen, invid existerande parkering och norrut mot Södra Söderbyvägen en viktig äng för ängsnätfjärilen. Körning med maskiner i fjärlens habitat är inte tillåtet och muddermassorna ska inte deponeras i eller i direkt närhet till fjärlens habitat. Miljöbyrån kan vid behov markera ut habitatet i terrängen.

Vidare är vrak och delar av vrak som sjönk för över 100 år sedan fornlämningar under vatten och fredade enligt 2 § landskapslag (2007:19) om skydd av maritimt kulturarv. Det förbjudet att gräva ut, ändra, skada, ta bort eller på annat sätt rubba en fast fornlämning eller att täcka över den utan tillstånd. Fornlämningar under vatten är fredade oavsett om deras läge är känt. I vattenarbetets närområde finns kända fornlämningar och eftersom det i området finns ett stort antal maritima fornlämningar kan sådana även dyka upp, begrava i bottengyttja, under muddring.

Villkor 6 motiveras med att vattenföretaget kommer att förorsaka buller. Bullernivån har begränsats genom villkor om bullerriktvärden, med stöd av 24 § miljöskyddslagen, och i enlighet med 4 kap. 4 § vattenlagen enligt vilken verksamhetens inverkan på rekreativsmöjligheterna och trivseln i omgivningen ska beaktas. ÅMHH konstaterar att bullrande verksamhet generellt upplevs som mera störande under kvällstid, lördagar, söndagar och helgdagar. Därför tillämpas lägre bullerriktvärden under dessa tider.

För verksamheten har fastställts villkor som förhindrar, förebygger och begränsar negativ miljöpåverkan, i enlighet med miljöskyddslagens 1, 4, 5 och 24 §§, samt minskar projektets negativa inverkan på enskilda och allmänna intressen enligt 4 kap. 1, 4 och 7 §§ vattenlagen. Vid fastställandet av dessa villkor har nyttan av de föreskrivna åtgärderna vägts mot kostnaderna för sådana åtgärder. Med iakttagande av de i tillståndet givna tillståndsvillkoren kan vattenföretaget

förverkligas i enlighet med miljöskyddslagen och övrig lagstiftning som nämns i 10 § samma lag. Med ovanstående motivering konstaterar ÅMHH att det är utrett att samtliga förutsättningar för tillstånd i miljöskyddslagen och i vattenlagen, samt i bestämmelser som utfärdats med stöd av dessa, är uppfyllda.

Avgift

För detta tillståndsbeslut uppbärs avgift i enlighet med 3 § och avgiftstabell 1 i Ålands landskapsregerings beslut om taxa för Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet för 2024. Taxan finns på amhm.ax/avgifter.

Kategori enligt taxa: byggande, fyllning, pålning, grävning, muddring, sprängning eller rensning <u>i vattenområde, 500 - 2000 m²</u>	2040 €
Totalt	2040 €

Besvär

Besvärсанvisning bifogas.

Beslutet justeras omedelbart.

För Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet

Ulrika Sandell-Boman
Prövningsnämnden
Beslutande

Mats Westman
Miljöskyddsinspektör
Föredragande

Bilagor

1. Karta över kända maritima fornlämningar och ängsnätfjärilens habitat
2. Ärendehantering
3. Besvärsanvisning
4. Faktura (ej vid e-faktura)

För kännedom

Ålands landskapsregering, Miljöbyrån, registrator@regeringen.ax

Ärendehantering

Ansökan

Söderby Samfällda har ansökt om nytt miljötillstånd för muddring och pålning i Söderby, Lemlands kommun.

Ansökan inkom 23.08.2024 och har den 28.08.2024 tillkännagivits för allmänheten genom publicering på myndighetens webbplats.

Komplettering har inkommit 25.09.2024.

Meddelande om ansökan

Meddelande om ansökan enligt 16 § i landskapslag (2008:124) om miljöskydd tillsammans med ärendets handlingar har varit tillgängliga på ÅMHHM:s elektroniska anslagstavla och i myndighetens reception på Norragatan 17 under tiden 03.12 – 23.12.2024. I meddelandet framgick att envar har rätt att skriftligen yttra sig över ansökan inom ovan nämnda tid.

Delgivning av ansökan

Hörande av part genomfördes genom delgivning av ansökan, enligt 54 § i förvaltningslag (2008:9) för landskapet Åland, till fastighetsägare för 16 fastigheter i anslutning till vattenområdet nära muddringsprojektet. I delgivningen framgick att ärendets handlingar fanns tillgängliga på ÅMHHM:s elektroniska anslagstavla och i myndighetens reception på Norragatan 17 under tiden 03.12 – 23.12.2024.

Yttranden

Det har inkommit ett yttrande under tiden för offentlig delgivning.

Utlåtanden

ÅMHHM har begärt och erhållit utlåtande från Ålands landskapsregering. Utlåtandet inkom den 13.01.2025.

Bemötande

Sökanden inkom med bemötande gällande landskapsregeringens utlåtande den 26.01.2025.

Delgivning av beslut

Tillståndsbeslutet sänds till sökanden med mottagningsbevis. Beslutet delges de fastighetsägare och samfälligheter som delgavs ansökan. Beslutet finns även tillgängligt på ÅMHHM:s hemsida, www.amhm.ax. I delgivningen framgår att sakägare kan anföra besvär över beslutet hos Ålands förvaltningsdomstol.